

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžp/16/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012207639
Dátum vydania rozhodnutia:	09.12.2014
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1012207639.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavaleca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu: Lesoochranárske zoskupenie VLK, občianske združenie, IČO 31 303 862 s adresou Tulčák č. 26, zast.: JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou so sídlom advokátskej kancelárie Štúrova č. 20, 042 83 Košice (ak-ira@stonline.sk), proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky so sídlom Námestie Ľudovíta Štúra č. 1, 812 35 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. septembra 2013 č.k. 2S/1749/12-89, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. septembra 2013 č.k. 2S/1749/12-89 **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi sa právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a.**

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č. 6371/2012-1.10 (47/2012-rozkl.) z 21. augusta 2012 (ďalej na účely rozsudku tiež „napadnuté rozhodnutie“ - vid' č. I. 26) minister životného prostredia Slovenskej republiky postupom podľa 82 ods. 9 písm. a) v spojení s § 89 ods. 3 písm. b) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 543/2002 Z.z.“) ako príslušný orgán podľa § 61 ods. 2 a 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „Správny poriadok“) zastavil konanie o rozklade žalobcu proti rozhodnutiu Ministerstva pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, Odbor ochrany prírody č. 4203/2010-2.1 zo 07.07.2010 (ďalej na účely rozsudku len „prvostupňové rozhodnutie“ - vid' č. I. 16) o povolení výnimky podľa § 40 ods. 2 a 3 písm. c) zák. č. 543/2002 Z.z. zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. a) zák. č. 543/2002 Z.z. (ďalej na účely rozsudku tiež „konanie o povolenie výnimky“), a to usmrtenie jedného jedinca medveďa hnedého v

poľovnom revíri Lúčky (ďalej len „PR“) na základe žiadosti Poľovníckej spoločnosti Lúčky (ďalej na účely rozsudku len „žiadateľ“).

Výkonateľnosť uvedeného výroku prvostupňového rozhodnutia žalovaného zo 07.07.2010 bola limitovaná lehotou odo dňa právoplatnosti do 30.11.2010 posilnou v celom revíri a postriežkou na lokalite Machnatô.

2. Žalovaný predovšetkým poukázal na to, že pôvodne minister životného prostredia ako odvolací orgán vydal rozhodnutie č. 7092/2010-7.2 (28/2010-rozkl.) z 21.06.2010, ktorým s právoplatnosťou od 25.06.2010 potvrdil rozkladom napadnuté rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 4203/2010-2.1 z 15.04.2010.

Nakoľko s účinnosťou od 01.07.2010 pôsobnosť Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky prešla na Ministerstvo pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (viď účinky zákona č. 37/2010, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov) uvedené ministerstvo prvostupňovým rozhodnutím povolilo výnimku.

Pretože zásada kontinuity výkonu verejnej správy neumožňuje rozlišovať medzi právnou relevanciou správnych aktov vydaných právnymi predchodcami žalovaného, bude konajúci súd tak správne akty Ministerstva pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky ako aj žalovaného dotýkajúce sa predmetu tohto konania označovať spoločne ako činnosť vykonávanú žalovaným.

3. V predchádzajúcom súdnom prieskume Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 3S/279/2010-126 dňa 27.09.2011 zrušil rozhodnutie žalovaného z 21.06.2010 a zároveň vyslovil právny názor, že žalobca je účastníkom konania o povolenie výnimky.

Na uvedenom základe žalovaný doručil právnej zástupkyňi žalobcu prvostupňové rozhodnutie, proti ktorému žalobca podal listom z 05.01.2012 rozklad.

4. Na základe podaného rozkladu žalovaný rozhodol, ako je uvedené vyššie. Nasledujúcu zmenu prvostupňového rozhodnutia žalovaný odôvodnil tým, že dôvod na konanie s odkazom na ustanovenia § 82 ods. 9 písm. a) a § 89 ods. 3 písm. b) zák. č. 543/2002 Z.z. odpadol, čím sa stotožnil s názorom osobitnej komisie založeným na obmedzenej platnosti napadnutého meritórneho prvostupňového rozhodnutia žalovaného do 30.11.2010.

Podľa § 82 ods. 9 písm. a) zák. č. 543/2002 Z.z. v platnom znení pre konanie orgán ochrany prírody konanie podľa tohto zákona zastaví, ak dôvod na konanie odpadol.

Podľa § 89 ods. 3 písm. b) zák. č. 543/2002 Z.z. v hore citovanom znení rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktorý bolo vydané.

II.

Konanie na prvostupňovom správnom súde

A)

5. Proti tomuto rozhodnutiu o rozklade podal žalobca žalobu z 05.11.2012 na Krajský súd v Bratislave. Podanú žalobu odôvodnil tým, že

- rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci (odvolací dôvod zakotvený v § 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p.),
- rozhodnutie správneho orgánu je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov (odvolací dôvod zakotvený v § 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p.),
- v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (odvolací dôvod zakotvený v § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p.).

6. Žalobca v žalobe najmä namietal, že žalovaný nezastavil konanie o žiadosti žiadateľa, ale len rozkladové konanie o rozklade žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu. Právnym dôsledkom takéhoto postupu žalovaného je podľa žalobcu jeho opätovné vylúčenie z možnosti účasti na správnom konaní, nezodpovedá obsahu čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s dotknutými

ustanoveniami Správneho poriadku (najmä čo sa týka zásady aktívnej súčinnosti správneho orgánu s účastníkom podľa § 3 ods. 2).

Tiež nesúhlasil s názorom žalovaného, že v predmetnej veci odpadol predmet konania, lebo tento argument neobstoí.

7. Pri svojej argumentácii predovšetkým vychádzal z názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky vysloveného v náleze sp. zn. III. ÚS 279/2010 z 25.08.2010 (č. I. 3), t.j. že rozhodnutie správneho orgánu je vykonateľné, ak sa proti nemu nemožno odvolať, alebo ak odvolanie nemá odkladný účinok (viď § 52 ods. 1 a 2 Správneho poriadku v spojení s § 85 ods. 5 zák. č. 543/2002 Z.z.). Pritom zo žiadosti žiadateľa podľa žalobcu nevyplyva jeho úmysel povolenú výnimku časovo obmedziť iba do 30.11.2010.

Podľa žalobcu, ak žalovaný zamýšľal konanie zastaviť, tak potom mal žalovaný zrušiť napadnuté prvostupňové rozhodnutie a potom konanie o povolenie výnimky zastaviť. Navyše žalobca zdôraznil, že tým, že uvedené prvostupňové rozhodnutie žalovaného nebolo doručené všetkým účastníkom konania, teda aj žalobcovi, potom povolená výnimka s obmedzenou platnosťou sa nemohlo stať vykonateľnou.

8. Naopak, tým že žalovaný zastavil len rozkladové konanie smerujúce proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu žalovaného, tým vylúčil žalobcu z možnosti účasti na konaní, vrátane možnosti podať opravný prostriedok proti prvostupňovému rozhodnutiu. Podľa žalobcu takýto postup nezodpovedá ani jeho právu, ktoré zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ale ani ustanoveniam Správneho poriadku, okrem iného § 3 ods. 2 Správneho poriadku.

Navyše ani žalobca nedisponuje informáciou, že by žiadateľ v predmetnom konaní o povolení výnimky zobral svoju žiadosť späť.

9. V súvislosti s uvedeným žalobca citoval časť z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. ISŽp/3/2011 zo dňa 17.04.2012.

B)

10. Krajský súd v Bratislave ako prvostupňový súd preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že rozhodnutie o zastavení rozkladového konania vychádza vzhľadom na zistené okolnosti z nesprávneho právneho posúdenia veci. Preto napadnuté rozhodnutie zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

11. S odkazom na ustanovenia § 244 ods. 1 a § 247 ods. 1 O.s.p., § 82 ods. 9 písm. a) a § 89 ods. 3 písm. b) zák. č. 543/2002 Z.z. vyslovil nasledujúce závery:

- napadnuté procesné rozhodnutie o zastavení rozkladového konania bez meritórneho prejednávania námietok žalobcu uplatnených v rozklade proti prvostupňovému rozhodnutiu ukracuje žalobcu na jeho právach a oprávnených záujmoch na ochrane prírody,

- usmrtenie chráneného živočícha, aj s poukazom na citovaný názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. ISŽp/3/2011 zo dňa 17.4.2012) podľa krajského súdu nemôže byť interpretované ako odpadnutie dôvodu pre pokračovanie správneho konania, pretože takýto výklad by poprel zmysel súdneho prieskumu rozhodnutia orgánu verejnej správy, ku ktorému často dochádza až po vykonaní práv a povinností plynúcich z právoplatného rozhodnutia, proti ktorému bola podaná žaloba na správny súd,

- a ani uplynutie doby, počas ktorej sa mala výnimka z podmienok ochrany zrealizovať, nemožno považovať, za odpadnutie dôvodu pre pokračovanie v správnom konaní a za naplnenie zákonnej podmienky pre zastavenie konania. Prvostupňové konanie sa nemohlo stať právoplatným a vykonateľným, kvôli jeho nedoručeniu všetkým účastníkom, a nemohlo tak stratiť platnosť uplynutím času, na ktorý bolo vydané.

12. Súčasne krajský súd upozornil (č. I. 93), že žiadateľ povolenú výnimku v stanovenom čase zrealizoval a usmrtil jedného jedinca medveďa hnedého podľa podmienok stanovených v predmetnom rozhodnutí.

III.

Odvolanie žalobcu/stanoviská

A)

13. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 16.10.2013 (č. l. 97) proti rozsudku prvostupňového súdu žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu tak, že žalobu zamietla a žalobcovi nepriznáva právo na náhradu trov konania, resp. zrušuje a vec mu vráti na ďalšie konanie (č. l. 107). Z obsahu tak neurčito vyjadreného petitu však nebolo odvolaciemu súdu zrejmé, či požaduje vrátiť vec na konanie žalovanému alebo krajskému súdu.

Napadnutý rozsudok žalovaný označil za nesprávny, pretože

- rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.).

14. Následne odvolací súd v stručnosti rekapituluje odvolacie dôvody žalobcu:

- žalobcovi neboli od spočiatku doručované písomnosti, pretože mu nebolo priznané účastníctvo v konaní, následne mu bolo priznané účastníctvo v konaní a boli mu doručované všetky písomnosti,
- prvostupňové rozhodnutie časovo obmedzilo platnosť výnimky na dobu určitú, pričom uplynutím tejto lehoty stratilo rozhodnutie platnosť, nebolo preto potrebné prvostupňové rozhodnutie zrušiť,
- ani po prípadnom vrátení veci nebude možné rozhodnúť spôsobom, ktorý by bol pre žalobcu výhodnejší, alebo mu poskytol vyššiu ochranu jeho práv a právom chránených záujmov,
- žalobca napáda en bloc všetky rozhodnutia žalovaného o povolení výnimky zo zákazu ustanoveného v § 35 ods. 1 písm. a) zák. č. 543/2002 Z.z. a žalovaný má za to, že žalobcovým cieľom je získanie trov konania a nie ochrana prírody,
- správny orgán nemohol vo veci opätovne konať, pretože neboli kumulatívne splnené podmienky ustanovené v § 89 ods. 2 zák. č. 543/2002 Z.z., nakoľko ide o návrhové konanie, a v danom prípade žiaden účastník nepodal návrh na predĺženie povolenia,
- skutočnosť uvádzaná krajským súdom, že prvostupňové rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť, nemôže byť na ťarchu žalovaného, pretože v tom čase postupoval v zmysle platnej právnej úpravy a vtedajšej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky,
- prvostupňové rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, žalobcovi v čase jeho vydania nemohlo byť doručené, keďže nebol účastníkom konania a platnosť stratilo uplynutím času a navyše odstrel bol zrealizovaný (č.l. 105).

15. V súvislosti s realizáciou odstrelu a rôznorodosťou judikatúry konajúceho senátu Krajského súdu v Bratislave žalovaný konštatoval (č. l. 115), že v rovnakej právnej veci - napr. konania vedené pod sp. zn. 2S 2506/2012, 2S 1764/2012 (z ktorého aj relevantnú časť citoval), 2S 1737/2012 a pod., v rámci ktorých prvostupňový súd rozhodol tak, že žalobu žalobcu zamietol. Jediným rozdielom oproti tomuto konaniu vedenému pod sp. zn. 2S 2546/2012 bola skutočnosť, že v ostatných konaniach nebol odstrel medveďa zrealizovaný.

16. Záverom žalovaný poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžp/31/2012 zo dňa 29.11.2012 v obdobnej veci, v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje:

„že ochrana životného prostredia ako spoločného záujmu všetkých občanov Slovenskej republiky je dôležitou aktivitou a činnosť združení na ochranu životného prostredia na jeho rôznych úsekoch si jednoznačne zaslúži pozornosť a podporu. Avšak nielen na získanie všeobecnej podpory a rešpektu by mali zakaždým zvažovať účelnosť krokov, ktoré podnikajú, aby v konečnom dôsledku nemrhali svoju pozornosť a prostriedky na čisto formálne, obsahovo prázdne manifesty tak, ako je to v prípade tohto konania.“.

17. K rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. ISžp/3/2011 zo 17.04.2012 sa žalovaný nevyjadril v tom duchu, prečo sa jeho závermi v svojej rozhodovacej praxi neriadil.

B)

18. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

C)

19. Na podnet žalovaného a v jeho prítomnosti sa konalo dňa 24. júna 2014 zasadnutie Správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré zaujalo stanovisko v zmysle § 21 ods. 3 písm. a) zákona č. 727/2004 Z.z. [podľa mienky konajúceho senátu ide o špatne uvedené označenie právneho predpisu] na zjednotenie výkladu § 82 ods. 9 písm. a) a § 89 ods. 3 písm. b) zák. č. 543/2002 Z.z. vyvolaného nejednotnosťou súdnych rozhodnutí sp. zn. 10Sžp 6/2013 a 1Sžp 6/2013 (ďalej na účely rozsudku len „stanovisko z 24. júna 2014“) v nasledujúcom znení:

„Neplatnosť povolenej výnimky o povolení na odstrel chráneného živočícha - medveďa hnedého spôsobená uplynutím času, na ktorý bola výnimka povolená má za následok, že odpadol predmet konania, lebo výnimka, ktorá bola obsahom rozhodnutia už zanikla a neexistuje. Správny orgán preto môže (ba dokonca musí) zastaviť konanie o výnimke, a to v ktoromkoľvek štádiu správneho konania.“

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny, a to aj v zmysle komunitárneho výkladu sporných pojmov, a vydaný v súlade so zákonom, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. potvrdil, a to čiastočne aj z iných dôvodov.

21. Na prvom mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že predmetom odvolacieho súdneho konania je rozsudok krajského súdu o vyhovení žalobe a o zrušení napadnutého rozhodnutia, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania (viď § 212 ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj súdne konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania preskúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu, a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

22. V takto určenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa Najvyšší súd celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania rozhodnutia žalovaného, je právna otázka, či zákonodarca pod pojmom odpadnutie dôvodu na konanie o povolenie výnimky chápe aj uplynutie času, na ktoré bolo rozhodnutie prvostupňového orgánu obmedzené, pričom s odpoveďou na túto otázku sa priamo spája aj problém, či konajúci súd bol viazaný mu známym stanoviskom z 24. júna 2014 v spojení so záväznosťou už vyneseneho rozsudku Súdneho dvora o postavení účastníka v konaní o povolení výnimky.

Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

23. Vzhľadom na vyššie vyslovené názory a v súvislosti s hore položenou otázkou Najvyšší súd po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem

obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných, resp. doplňujúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody), najmä vo vzťahu k hore vymedzenej právnej otázke (viď pod bodom č. 20 hore uvedené potvrdenie aj z iných dôvodov).

1/ K nutnosti prerušenia konania o povolení výnimky:

24. Najvyšší súd z napadnutého rozsudku ako aj z obsahu pripojeného administratívneho spisu zistil, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo na základe rozkladu žalobcu zastavené konanie o rozklade proti prvostupňovému rozhodnutiu žalovaného o povolení výnimky podľa § 40 ods. 2 a 3 písm. c) zák. č. 543/2002 Z.z. zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. a) citovaného zák. č. 543/2002 Z.z., a to usmrtenie jedného jedinca medveďa hnedého v dotknutom poľovnom revíri.

V samotnom konaní sa predovšetkým riešila otázka účasti žalobcu (predbežná požiadavka na informovanie o všetkých konaniach bola žalovanému oznámená listom žalobcu z 28.01.2003 s konkretizáciou na toto konanie dňa 05.02.2010), o ktorej žalovaný ako odvolací orgán rozhodnutím zo dňa 21.06.2010 žalobcovi účastníctvo nepriznal.

25. V súvislosti s uvedeným rozhodnutím o nepriznaní účasti žalobcu musí Najvyšší súd na prvom mieste zdôrazniť, že už dňa 22. júna 2009 vydal uznesenie sp. zn. 5Sžp 41/2009 o prerušení konania a predložení predbežnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej na účely rozsudku len „Súdny dvor“) týkajúcej sa najmä aplikácie subjektívnych práv vyplývajúcich z Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (ďalej na účely rozsudku len „Aarhuský dohovor“) v obdobnej veci sporného účasti, ktoré muselo byť ministerstvu, ktoré bolo aj v tejto veci účastníkom a uznesenie mu bolo doručené, dostatočne známe.

Uvedené otázky boli na portáli Úradného vestníku Európskej únie zverejnené pod č. C 233 dňa 26.09.2009. Od tohto okamihu nielen malo ale aj muselo byť žalovanému známe, že konanie o predbežnej otázke v zmysle povinnej spolupráce vnútroštátnych súdov so Súdnym dvorom v zmysle čl. 4 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii a čl. 267 (pôvodne čl. 243) Zmluvy o fungovaní Európskej únie prebieha a ako také v zmysle čl. 7 ods. 2 ústavy v spojení s § 29 ods. 1 Správneho poriadku vytvára prekážku pre ďalšiu aplikáciu sporného (viď najmä argumentácia žalobcu o jeho subjektívnych právach mu vyplývajúcich z Aarhuského dohovoru) vnútroštátneho práva v prebiehajúcom správnom konaní o tom, či je žalobca účastníkom konania o povolení výnimky. Hoci odpoveď Súdnemu dvoru (na rozsudok Súdnemu dvoru je nutné nazerať ako na akt inštitúcie Únie v zmysle čl. 13 Zmluvy o Európskej únii a nižšie citovaného čl. 4 ods. 3) na predložené prejudiciálne otázky bola vyslovená prostredníctvom rozsudku sp. zn. C-240/09 až dňa 08.03.2011, táto skutočnosť nič nemení na viazanosti žalovaného vyššie uvedenou zásadou lojality ako orgánu členského štátu v pôvodnom správnom konaní, ktorý už s právoplatnosťou od 26.06.2010 tak nezákonne uvedeným paaktom (argumentum a contrario pre § 29 ods. 1 Správneho poriadku) zasiahlo do práv žalobcu a vylúčilo ho, napriek uvedenému konaniu pred Súdnym dvorom, z pozície účastníka v konaní o tejto veci a priznalo mu iba postavenie zúčastnenej osoby s odňatím práva domáhať sa súdnej ochrany.

Podľa čl. 4 ods. 3 veta druhá Zmluvy o Európskej únii členské štáty prijímajú všetky opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy, aby zabezpečili plnenie záväzkov vyplývajúcich zo zmlúv alebo aktov inštitúcií Únie.

Podľa čl. 7 ods. 2 veta prvá a druhá ústavy Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.

Podľa § 29 ods. 1 Správneho poriadku v spojení s § 81 ods. 1 zák. č. 543/2002 Z.z. v citovanom znení správny orgán konanie preruší, ak sa začalo konanie o predbežnej otázke alebo ak bol účastník konania vyzvaný, aby v určenej lehote odstránil nedostatky podania, alebo ak účastník konania nemá zákonného zástupcu alebo ustanoveného opatrovníka, hoci ho má mať, alebo ak tak ustanovuje osobitný zákon. Podľa § 81 ods. 1 zák. č. 543/2002 Z.z. v citovanom znení na konanie podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

26. Z priloženého obsahu administratívneho spisu jednoznačne vyplýva záver, že jeho súčasťou neboli ani v tom čase dostupné a vyššie citované (viď bod č. 25) podklady pre konanie Súdneho dvora vo veci položených predbežných otázok ďalej vedených pod sp. zn. C-240/09, čo naznačuje jeho neúplnosť v zmysle záverov rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu (m.m. rozsudok sp. zn. 1Sžp/1/2010 z 14. mája 2013, body č. 157 až 160).

Žalobca sa pokúsil procesnými prostriedkami zvrátiť tento procesný stav, keď podaním zo dňa 28.04.2010 (príloha č. 9 administratívneho spisu) požiadal žalovaného o prerušenie konania o povolení výnimky vrátane konania o priznaní postavení účastníka v tomto konaní až do rozhodnutia Súdneho dvora o predbežných otázkach argumentujúc uznesením Najvyššieho súdu sp. zn. 3Sžp 24/09 z 05.11.2009 ako aj sp. zn. 5Sžp 41/2009 z 22.06.2009, ktorého fotokópiu priložil v prílohe k návrhu.

27. Z pripojeného spisu vyplýva, že minister žalovaného (v tom čase pán Jozef Medveď) rozhodnutím zo 07.06.2010 vydaným pod č.: 7092/2010-7.2 (28/2010 - rozkl.) 34291/2010 (príloha č. 15 administratívneho spisu) zamietol návrh na prerušenie správneho konania s nasledujúcim odôvodnením: „Dôvod, pre ktorý žiada LOZ VLK prerušiť správne konanie, týkajúce sa jeho účasti v konaní vo veci žiadosti Poľovnickej spoločnosti Lúčky, 034 82 Lúčky o povolenie výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha medveďa hnedého, je, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v prejudiciálnom súdnom konaní pred Súdnym dvorom Európskych spoločenských národov hľadá odpoveď formou predbežných otázok, ktoré sa týkajú bezprostredného aplikačného účinku čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru v slovenskom právnom poriadku.

Takéto predbežné otázky súdu však nie sú predbežnou otázkou pre správny orgán podľa § 40 správneho poriadku, pretože sa netýkajú tohto správneho konania. Účelom predbežnej otázky, ktorú musí mať správny orgán zodpovedanú na účely rozhodnutia, je zistenie informácií k prebiehajúcemu správne konaniu. Musí ísť o takú otázku, ktorej zodpovedanie podmieňuje rozhodnutie vo veci, ktorá je predmetom správneho konania.

Predmetom tohto správneho konania je preskúmanie prvostupňového rozkladom napadnutého rozhodnutia a posúdenie, či prvostupňový správny orgán ustálil okruh účastníkov konania v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Je preukázané, že ministerstvo má k dispozícii viac ako jednosto rozsudkov Krajského súdu v Bratislave, ktorými boli zamietnuté žaloby LOZ VLK proti rozhodnutiam ministerstva týkajúcich sa účasti v konaní. Tiež je k dispozícii viac ako tridsať rozsudkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorými boli potvrdené rozsudky Krajského súdu v Bratislave vo veci nepriznania postavenia účastníka konania LOZ VLK v obdobných správnych konaniach z roku 2008.

Závery a dôvody z týchto rozsudkov ukazujú, že aj v tomto správnom konaní o účasti v konaní bol postup prvostupňového správneho orgánu správny.

Na základe hore uvedených skutočností bolo rozhodnuté tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.“

28. V zmysle § 245 ods. 1 O.s.p. je Najvyšší súd povinný vykonať aj prieskum hore citovaného rozhodnutia žalovaného o zamietnutí návrhu, lebo ide o prv urobené správne rozhodnutie, o ktoré sa preskúmané rozhodnutie opiera z dôvodu, že toto prv urobené rozhodnutie bolo pre preskúmané rozhodnutie záväzné z titulu prístupu k súdnej a inej právnej ochrane (čl. 46 a nasl. ústavy) a nakoľko ide o rozhodnutie upravujúce vedenie konania, tak nie je na jeho preskúmanie určený osobitný postup (§ 248 písm. a/ O.s.p.).

Po vykonaní prieskumu Najvyšší súd dospel k nepochybnému záveru, že hore citovaný dôvod na zamietnutie návrhu na prerušenie konania vyslovený žalovaným nenapĺňa úmysel zákonodarcu prejavý prostredníctvom vyššie citovaného ustanovenia § 29 ods. 1 Správneho poriadku (viď bod č. 25),

nakoľko zákonodarca neobmedzil (a ani obmedziť v zmysle úniovej zásady lojality nemohol) riešenie predbežných otázok na prebiehajúce správne konania, ale vzťahoval ich prostredníctvom textu § 40 Správneho poriadku naopak na všetky konania, ktoré prebiehajú nielen pred vnútroštátnymi orgánmi ale aj orgánmi medzinárodnými s relevanciou pre Slovenskú republiku.

Podľa § 245 ods. 1 O.s.p. pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu posúdi súd i zákonnosť prv urobeného správneho rozhodnutia, o ktoré sa preskúmané rozhodnutie opiera, ak bolo preň prv urobené rozhodnutie záväzné a ak nie je na jeho preskúmanie určený osobitný postup.

Podľa § 248 písm. a) O.s.p. súdy nepreskúmajú rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania.

29. Preto Najvyšší súd si k tomuto prv urobenému správne rozhodnutiu ustálil právny názor, že už tu žalovaný naplnil zrušovací dôvod v zmysle § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. v tom duchu, že toto rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci.

30. Následne v krátkom čase došlo dňa 26.07.2010 (príloha č. 17 administratívneho spisu) k správoplatneniu prvostupňového rozhodnutia, ktorým bola žiadateľovi povolené usmrtiť - odstreliť jedinca medveďa hnedého, čo sa podľa žalovaného aj medzičasom zrealizovalo (najmä č. l. 105) a podľa jeho mienky účel rozhodnutia o povolení výnimky a účel správneho konania bol dosiahnutý.

V súvislosti s týmto aj žalovaný v svojom odvolaní (č. l. 106) poukázal na to, že je celkom irelevantné pre hodnotenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia, či bol medzičasom odstrel zrealizovaný alebo nie.

31. Najvyšší súd na tomto mieste musí názory žalovaného uvedené v odvolaní odmietnuť, lebo tak ako správne konštatoval krajský súd, pokiaľ prvostupňové rozhodnutie vo veci povolenia výnimky nebolo doručené všetkým účastníkom správneho konania, t.j. aj žalobcovi, nemohlo sa stať právoplatným a teda aj vykonateľným. Z obdobnej premisy (t.j. neprávoplatnosti prvostupňového rozhodnutia a z jeho následnej nevykonateľnosti) vychádzal aj senát 10S, ktorý obavu žalobcu z možnej realizácie neprávoplatného rozhodnutia ju (viď bod č. 17) označil za „ničím nepodloženú, tobôž preukázanú a vychádzajúc z prezumpcie zákonnosti a správnosti postupu každého subjektu do vydania právoplatného rozhodnutia o opaku, nemožno tvrdiť, že je reálna.“ Text uvedeného rozsudku sp. zn. 10Sžp/6/2013 z 25.09.2013, ku ktorému, ako k judikatúrnemu zdroju v obdobnej veci musí konajúci senát ex offo postupom prihliadnuť, je nasledujúci:

„Odvolací súd sa zaoberal predovšetkým tvrdením súdu prvého stupňa o aktívnej legitimácii žalobcu na podanie žaloby podľa § 147 ods. 1 O.s.p. proti rozhodnutiu o zastavení konania žalovaným. Žalobca sa v konaní pred prvostupňovým správnym orgánom i pred žalovaným domáhal neudelenia výnimky na usmrtenie chráneného živočícha - medveďa hnedého. Jeho záujem teda smeroval k ochrane tohto živočícha. Napadnuté rozhodnutie žalovaného i keď z dôvodu zastavenia pre odpadnutie dôvodu na konanie a pre uplynutie doby, na ktorý bola výnimka na usmrtenie medveďa hnedého povolená, fakticky vyhovel požiadavke a cieľom žalobcu pri ochrane tohto chráneného živočícha, pretože zastavením konania znemožnilo jeho pokračovanie a v konečnom dôsledku i prípadné právoplatné udelenie výnimky (Obava žalobcu, že bolo realizované neprávoplatné rozhodnutie o povolení výnimky nie je ničím podložená, tobôž preukázaná a vychádzajúc z prezumpcie zákonnosti a správnosti postupu každého subjektu do vydania právoplatného rozhodnutia o opaku, nemožno tvrdiť, že je reálna). Odvolací súd z týchto dôvodov v zhode s názorom vysloveným krajským súdom nepovažuje žalobcu v konaní o žalobe na preskúmanie napadnutého rozhodnutia žalovaného za aktívne legitimovaného. Rovnako sa stotožnil s tvrdením, že vyhovením žalobe len z formálnych dôvodov zastavenia celého konania a nielen konania o rozklade by nedošlo k zmene práv a povinností ani na strane žalobcu ani na strane žalovaného a preto nemá opodstatnenie zrušenie napadnutého rozhodnutia žalovaného i keď je formálne, nie však vecne a obsahovo, chybné. Žalobcove domáhanie sa zastavenia konania právne perfektným spôsobom nemá zásadný význam z hľadiska ochrany práv a záujmov, ktoré ochraňuje. Z týchto dôvodov považuje i odvolací súd rozhodnutie žalovaného o zastavení konania o rozklade za zákonné. Nie každé porušenie procesného predpisu má za následok porušenie práv účastníka konania, najmä nie vtedy, ak sa mu inak vyhovie vo veci samej, nie je potrebné duplicitne reparovať čiastkové pochybenia.“

V súvislosti s uvedeným právnym názorom o nevykonateľnosti prvostupňového rozhodnutia musí Najvyšší súd zdôrazniť, že práve v ňom spočíva odchýlenie sa konajúceho senátu 10S od úplného

zistenia skutkového stavu relevantného pre aplikáciu práva na prijatie záväzného právneho názoru, ktorý z vyššie citovaného dôvodu žalobcu neoznačil za aktívne legítimovanú osobu a súčasne jeho požiadavku na zastavenie konania perfektným spôsobom v tomto svetle vyhodnotil ako bez zásadného významu z hľadiska ochrany jeho práv.

32. Čo sa týka samotnej argumentácie žalovaného týkajúcej sa platnosti, a teda aj vzniku účinkov a následnej vykonateľnosti prvostupňového rozhodnutia, zákonodarca stratu platnosti rozhodnutia (avšak podľa právneho názoru Najvyššieho súdu právoplatného rozhodnutia - vid' systematický výklad v zmysle zaradenia ustanovenia § 89 až za ustanovenia upravujúce prostredníctvom Šiestej časti zák. č. 543/2002 Z.z. konanie o administratívnych opravných prostriedkoch, t.j. odvolanie a rozklad), resp. možnosti do právoplatného rozhodnutia zasiahnuť bez dispozitívneho pokynu (návrhu) účastníka, viaže prostredníctvom ustanovenia § 89 zák. č. 543/2002 Z.z. na naplnenie striktné zákonom stanovených podmienok, medzi ktoré však márne uplynutie lehoty nezahrnul. Preto je jeho argumentácia ako odvolacia námietka neprípustná, lebo prvostupňové rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť až po doručení napadnutého rozhodnutia žalobcovi, čo je nižšie konajúcim odvolacím súdom právne objasnené. Preto musel Najvyšší súd vyhodnotiť odvolacie námietky žalovaného, že prvostupňové rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, ako nedôvodné.

Rovnako v prípade predĺženia už raz platne stanovenej lehoty podľa ustanovenia § 89 ods. 2 zák. č. 543/2002 Z.z. je nutné vychádzať z predpokladu právoplatného rozhodnutia, avšak takéto konanie v období od jeho vydania až do dátumu 12.09.2012 (t.j. dátumu právoplatnosti napadnutého rozhodnutia) z dôvodu vyššie uvedeného neprichádzalo do úvahy. Aj preto pri námietke žalovaného, že neboli kumulatívne splnené podmienky ustanovené v § 89 ods. 2 zák. č. 543/2002 Z.z. a preto žalovaný vo veci nemohol opätovne konať, musel ju Najvyšší súd odmietnuť pre jej nedôvodnosť.

Podľa § 89 ods. 2 zák. č. 543/2002 Z.z. (2) Výkon činnosti povolenej rozhodnutím, ktoré bolo vydané na dobu určitú, možno na návrh účastníka konania rozhodnutím predĺžiť, ak

- a) s tým súhlasia ostatní účastníci konania,
- b) nedošlo k zmene skutočností rozhodujúcich na vydanie rozhodnutia od vydania rozhodnutia alebo posledného predĺženia platnosti rozhodnutia,
- c) účastník konania požiadal o predĺženie najneskôr 30 dní pred ukončením jeho platnosti,
- d) nie sú splnené podmienky na zmenu alebo zrušenie rozhodnutia podľa odseku 1 a
- e) to nie je v rozpore so záujmami prírody a krajiny chránenými týmto zákonom.

33. Tým, že žalovaný po vydaní rozsudku krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3S 279/2010 z 27.09.2011 v zmysle svojho listu z 03.05.2012 (príloha č. 23 administratívneho spisu) pristúpil k zaslaniu celkom 10 overených kópií meritórnych rozhodnutí vrátane prvostupňového rozhodnutia č. 4203/2010-2.1 zo 07.07.2010 (vid' pozícia 7. na uvedenom liste, z ktorého obsahu však nevyplyva právny titul na takéto konanie žalovaného) napadnutého v tomto súdnom prieskume, tým aj v zmysle § 3 ods. 1, § 52 ods. 1 a 53 Správneho poriadku v spojení s § 81 a tiež s prihladením na § 87 zák. č. 543/2002 Z.z. implicitne potvrdil, že dovedy toto prvostupňové rozhodnutie nemohlo nadobudnúť právoplatnosť a ani predbežnú vykonateľnosť.

S týmto nepochybným záverom krajského súdu je však celkom v rozpore formálne -právny stav zachytený v administratívnom spise žalovaného (vid' jeho príloha č. 17), kde prvostupňové rozhodnutie je opatrené úradnou pečiatkou potvrdzujúcou nadobudnutie právoplatnosti rozhodnutia o udelení výnimky ku dňu 26.07.2010 bez akékoľvek úradnej opravy tohto dátumu vzhľadom na hore uvedený proces zaslania prvostupňového rozhodnutia žalobcovi dňa 09.05.2012 v zmysle priloženej poštovej doručenky.

34. Ďalej z administratívneho spisu žalovaného vyplýva poznatok, že aj žiadateľ bol upovedomený nielen prípisom žalovaného z 26.05.2010 (jeho príloha č. 14) ale aj z obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva (jeho príloha č. 26), že toto mu bolo doručované.

Preto nasledujúci postup žalovaného, a je celkom irelevantné pre prejednávajúcu vec, že v období od 01.07.2010 do 01.11.2010 (t.j. v zmysle zákona č. 37/2010 Z.z. a následne zákona č. 372/2010 Z.z. - vid' aj bod č. 2) došlo k uplatňovaniu princípu koncentrácia a následnej dekoncentrácie voči rezortu životného prostredia na úrovni ústredných orgánov štátnej správy, nesie jasné znaky prísne

reštriktívneho výkladu slovenského práva životného prostredia, a tým aj pozitivistického výkladu práva, ktorý výklad je však v priamom protiklade k nižšie uvedeným právnym názorom Súdneho dvora.

Podľa § 3 ods. 1 veta posledná Správneho poriadku v spojení s § 81 ods. 1 zák. č. 543/2002 Z.z. [správne orgány] sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Podľa § 52 ods. 1 Správneho poriadku v spojení s § 81 ods. 1 zák. č. 543/2002 Z.z. rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať (podať rozklad), je právoplatné.

Podľa § 53 Správneho poriadku v spojení s § 81 ods. 1 zák. č. 543/2002 Z.z. proti rozhodnutiu správneho orgánu má účastník konania právo podať odvolanie, pokiaľ zákon neustanovuje inak alebo pokiaľ sa účastník konania odvolania písomne alebo ústne do zápisnice nevzdal.

2/ K procesnému vplyvu práva Únie:

35. Najvyšší súd ďalej musí na tomto mieste pripomenúť niektoré právne názory Súdneho dvora vyslovené prostredníctvom jeho judikatúry (najmä vyššie citovaný rozsudok sp. zn. C-240/09 z 08. marca 2011) k veci účasti združení založených za účelom ochrany životného prostredia.

Zásadným poznatkom pre správne súdnictvo je to, že Súdny dvor prostredníctvom svojho rozsudku sp. zn. C-459/03 z 30. mája 2006 vo veci účastníkov Komisia v. Írsko zdôraznil, že Európska únia má v oblasti životného prostredia na základe pôvodného článku 175 v spojení s článkom 174 ods. 2 Zmluvy o Európskom spoločenstve výslovnú externú právomoc.

36. Ďalej konanie o povolenie výnimky na odstrel medveďa hnedého bolo Súdny dvorom v rozsudku sp. zn. C-240/09 (viď 34., 42. a 46. odsek) označené ako konanie v oblasti, na ktorú Únia využila svoju právomoc a prijala ustanovenia (konkrétne článok 12 v spojení s Prílohou IV bod a) Smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín /ďalej na účely rozsudku len „Smernica č. 92/43“/ za predmet záujmu Spoločenstva, ktorý si vyžaduje prísnu ochranu označil okrem iného aj druh „Ursus arctos“) týkajúce sa podstatného (hoci nie úplného) výkonu záväzkov vyplývajúcich pre ňu z čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, t.j. najmä s cieľom umožnenia zabezpečiť účinnú ochranu životného prostredia.

37. V prípade neexistencie právnej úpravy Únie v danej oblasti, t.j. napríklad ochrana životného prostredia, podľa rozsudku Súdneho dvora sp. zn. C-268/06 z 15. apríla 2008 vo veci účastníka Impact prináleží právnemu poriadku každého členského štátu upraviť procesné podmienky žalôb určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie.

V zmysle uvedeného rozsudku ďalej členské štáty nesú v každom prípade zodpovednosť za zabezpečenie účinnej ochrany týchto práv, t.j. v takom prípade procesné podmienky žalôb nesmú byť menej výhodné ako procesné podmienky týkajúce sa podobných žalôb vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie) a nesmú prakticky znemožniť alebo nadmerne sťažiť výkon práv, ktoré priznáva právny poriadok Únie (zásada efektivity).

Podľa čl. 12 ods. 1 Smernice č. 92/43 členské štáty prijímajú potrebné opatrenia na vytvorenie systému prísnej ochrany živočíšnych druhov uvedených v prílohe IV písm. a) v prostredí ich prirodzeného pohybu a zakázu:

- a) všetky formy úmyselného odchyťovania alebo usmrcovania vzoriek týchto druhov vo voľnej prírode;
- b) úmyselné rušenie týchto druhov najmä počas obdobia párenia, odchovu mláďat, hibernácie a sťahovania;
- c) úmyselné ničenie alebo zbieranie vajec vo voľnej prírode;
- d) poškodzovanie alebo ničenie miest na párenie alebo miest na oddych.

Podľa čl. 16 ods. 1 Smernice č. 92/43 za predpokladu, že neexistuje uspokojivá alternatíva a výnimka nespôsobuje zhoršenie stavu ochrany populácie príslušného druhu na území jeho prirodzeného výskytu, členské štáty môžu udeliť výnimku z ustanovení článkov 12, 13, 14 a 15 písm. a) a b):

- a) v záujme ochrany divokej fauny a flóry a ochrany prirodzených biotopov;
- b) pre zabránenie vážneho poškodenia, najmä úrody, hospodárskych zvierat, lesov, rybného a vodného hospodárstva a iných typov majetku;
- c) v záujme zdravia a bezpečnosti ľudskej populácie alebo z iných nevyhnutných dôvodov vyššieho

verejného záujmu, vrátane tých, ktoré majú spoločenský alebo hospodársky charakter a priaznivé dôsledky primárneho významu na životné prostredie;

d) na účely výskumu a vzdelávania, ožiovania a obnovy týchto druhov a pre operácie rozmnožovania potrebné na tieto účely, vrátane umelého pestovania rastlín;

e) aby sa za podmienok prísneho dohľadu, na selektívnom základe a v obmedzenom rozsahu, umožnil odber alebo držanie určitých vzoriek uvedených v prílohe IV v obmedzenom množstve stanovenom príslušnými vnútroštátnymi orgánmi.

38. Následne Súdny dvor prostredníctvom už uvedeného rozsudku sp. zn. C-240/09 konštatoval, že je povinnosťou vnútroštátneho súdu, aby poskytol taký výklad procesného práva týkajúceho sa podmienok, ktoré je potrebné splniť na podanie správneho opravného prostriedku alebo žaloby, ktorý bude v čo najväčšej možnej miere v súlade nielen s cieľmi článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru ale aj s cieľom účinnej súdnej ochrany práv poskytovaných právom Únie, aby mohlo združenie na ochranu životného prostredia, akým je aj žalobca v prejednávanej veci, napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Únie v oblasti životného prostredia.

39. Z uvedenej judikatúry Súdneho dvora potom nepochybne vyplýva záver, že akceptoval osobitnú pozíciu združení, na ktoré Aarhuský dohovor v osobitne stanovených situáciách delegoval oprávnenie vystupovať na ochranu životného prostredia, a to aj prostredníctvom uplatnenia práva na súdnu ochranu, v procesoch vyvolaných orgánmi verejnej moci, hoci ich subjektívne práva v zmysle doteraz uznávanej klasickej koncepcie súdnej ochrany (viď najmä § 1 v spojení s § 14 ods. 1 Správneho poriadku, resp. § 244 ods. 3 v spojení s § 250 ods. 2 veta prvá O.s.p.) nie sú priamo aktom týchto orgánov dotknuté. Súčasne na zabezpečenie riadneho výkonu tejto právomoci umožnil vnútroštátnym súdom aplikovať aj rozširujúcim spôsobom vnútroštátne právo (viď hore zdôraznené slovné spojenie „výklad ... v čo najväčšej možnej miere v súlade s ...“).

Týmto záverom Súdny dvor preto potvrdil, že združenia založené s cieľom ochrany prostredia sú oprávnené na ochranu nie subjektívnych práv ale objektívneho práva na ochranu životného prostredia. Za tejto situácie potom musel Najvyšší súd odmietnuť argumentáciu žalovaného, že ani po vrátení veci na nové prejednanie nebude možné ju rozhodnúť spôsobom, ktorá bude pre žalobcu výhodnejšia, ako irelevantnú. Súčasne Najvyšší súd v prejednávanej veci nemôže aplikovať právny názor vysloveným iným senátom pod sp. zn. 5Sžp/31/2012 dňa 29.11.2013 na realizáciu svojho oprávnenia žalobcom na ochranu životného prostredia ako čisto formálny, obsahovo prázdny manifest.

40. Práve k tomuto záveru smeroval už citovaný rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. ISžp/3/2011 zo dňa 17.04.2012. Je nepochybné, že ústavno - komformný výklad práva na súdnu a inú právnu ochranu v oblasti správneho súdnictva nepredpokladá, že by toto právo mohlo zaniknúť, resp. bolo vo svojej podstate vyčerpané iba tým, že predmet konania pred správnym orgánom sa napriek procesné riadne prejavenej nespokojnosti (napríklad podaním opravného prostriedku) v dôsledku objektívne spotrebovaného času na vykonanie opravného súdneho konania (tzn. výklad vykonaný s dôrazom na účelnosť ďalšieho súdneho prieskumu) sa javí už iba ako akademický problém.

Naopak takýto výklad by v rozpore s výkladovou metódou *reductio ad absurdum* viedol k nesprávnemu záveru, že súdny prieskum napadnutého rozhodnutia správneho orgánu (evidentne na čas náročný proces) nemôže už v žiadnom prípade reálne ovplyvniť výkon práv a povinností vyplývajúcich z tohto nezákonného rozhodnutia, pričom dôsledkom uvedeného záveru by bola právna absurdita, že možnosť právnej ochrany porušených práv prostredníctvom konania podľa Piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku by závisela (popríklad aj zanikla) v zásadnej miere na tom, ako rýchlo osoby, ktorým z nezákonného rozhodnutia správneho orgánu vyplýva vykonať určitú činnosť, túto aj uskutočnili.

41. Uvedený postoj o nutnosti poskytnúť plnohodnotným spôsobom účastníkovi súdnu ochranu potvrdzuje aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej na účely rozsudku len „Ústavný súd“) prostredníctvom svojej judikatúry. Napríklad v nálezu sp.zn. II. ÚS 557/2012 z 18. apríla 2013 Ústavný súd v čase, kedy zaistenie cudzinca ako sťažovateľa za účelom jeho vyhostenia z územia Slovenskej republiky na Ukrajinu bolo dávno ukončené, deklaroval, že poskytnutie súdnej pomoci zo strany Najvyššieho súdu pri jeho neúspešnej žiadosti o prepustenie z tohto zaistenia, bolo porušením jeho práva

na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Pritom na relevantnosť tej skutočnosti, že predmet konania, t.j. poskytnutie súdnej ochrany v čase trvania zaistenia cudzinca- sťažovateľa, vôbec neprihliadol.

42. V súvislosti s uvedeným záverom je potom tiež nepochybné, že všetky následné úkony žalovaného ako aj žiadateľa, hoci tento mal konať v dobrej viere v zákonnosť vydaného rozhodnutia, týkajúce sa rozhodovania o podanej žiadosti a výkonu prvostupňového rozhodnutia zrealizovaním odstrelu boli procesne predčasné a vo svojich dôsledkoch jednoznačne nezákonné.

43. Na základe hore uvedených právnych názorov sa preto Najvyšší súd nemôže ani stotožniť s odvolacou argumentáciou žalovaného (č.l. 105), že „ani právoplatný rozsudok Krajského súdu v Bratislave, ktorým bolo LZ VLK priznané postavenie účastníka konania, nemohol mať na vec samú žiadny vplyv ...“

Iba na okraj Najvyšší súd dáva do pozornosti, že k právnym dôsledkom vyplývajúcim pre žalovaného z rozsudku Najvyššieho súdu v prejednávanej následne po obdržaní rozhodnutia o predbežnej otázke sp. zn. C-240/09 vyneseného pod sp. zn. 5Sžp 41/2009 dňa 12.04.2011 sa žalovaný vôbec nevyjadril. Obdobne tak konal vo vzťahu k rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžp 3/2011, ktorý tvoril základ odôvodnenia rozsudku krajského súdu.

3/ K všeobecnej záväznosti súdnej judikatúry a stanoviska:

44. Ďalej sa musí konajúci súd vyrovnáť s odlišnou judikatúrou, hoci žalovaný v svojom odvolaní nepoukazoval na rozdielny výsledok rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu, ktorý vychádza z rozsudku sp. zn. 10Sžp/6/2013 z 29.11.2013, čo v konečnom dôsledku viedlo na jeho podnet z 29. novembra 2013 č. 8427/2013-1.10 k prijatiu stanoviska z 24. júna 2014.

Nakoľko sa konajúci senát uvedeného stanoviska správneho kolégia nepridržiaval, je jeho povinnosťou objasniť dôvody, ktorého k tomuto viedli ako aj dôvody, prečo sa pridržiaval svojej doterajšej judikatúry (t.j. rozsudok sp. zn. 1Sžp 6/2013).

45. Rozhodovacia nezávislosť súdu ako orgánu štátu vykonávajúceho súdnu moc, ktorej rozsah je vymedzený prostredníctvom § 2 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 757/2004 Z.z.“), nie je absolútna a je limitovaná nielen ústavnými princípmi, t.j. na prvom mieste princípom legality podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, súdnej nezávislosti podľa čl. 141 ods. 1 ústavy, sudcovskej rozhodovacej nezávislosti podľa čl. 144 ods. 1 ústavy, ale aj zásadami, ktoré tieto princípy vykonávajú pre oblasť výkonu súdnej moci prostredníctvom zákonov. Najmä viazanosť súdnou judikatúrou v oblasti správneho súdnictva je zdôraznená vo všeobecnej rovine ustanoveniami § 135 (pre konajúce súdy samotné), § 159 ods. 2 (pre iné súdy ako aj orgány verejnej moci), § 226 (pre súd prvostupňový) v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. ako aj v špeciálnej rovine prostredníctvom ustanovenia § 250j ods. 7 (správne orgány) a § 250ja ods. 4 (tak pre súd prvostupňový ako aj správny orgán).

Osobitným prípadom sudcovskej rozhodovacej nezávislosti je subjektívne oprávnenie sudcu dotknutého rozhodovacou činnosťou na nesúhlasný rozhodovací názor s povinnou publicitou, to všetko obsiahnuté v § 3 ods. 9 zák., ktoré sa napríklad môže uplatniť pri odklone od doterajšej judikatúry z dôvodu dodržiavania medzinárodnoprávneho záväzku v zmysle čl. 7 ods. 2 ústavy, t.j. prednosti práva Európskej únie.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 141 ods. 1 ústavy v Slovenskej republike vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné súdy.

Podľa čl. 144 ods. 1 ústavy sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

Podľa § 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. člen senátu, ktorý nesúhlasí s rozhodnutím senátu alebo s jeho odôvodnením, má právo, aby sa jeho odlišné stanovisko pripojilo k rozhodnutiu. Odlišné stanovisko sudcu sa doručuje a uverejňuje rovnako ako ostatné časti rozhodnutia. V každom rozhodnutí senátu

musí byť uvedený výsledok hlasovania, a to uvedením pomeru hlasov.

46. Prostredníctvom svojich rozsudkov sp. zn. C-378/08 z 09. marca 2010 vo veci účastníkov ERG a spol. ako aj sp. zn. C-173/09 z 05. októbra 2010 vo veci účastníka Elchinov Súdny dvor zdôraznil mimoriadny záujem na presadzovaní jednotnosti výkladu práva Únie. Pritom deklaroval, že vnútroštátne pravidlo, na základe ktorého je vnútroštátny súd viazaný posúdením súdu vyššieho stupňa, nemôže vnútroštátny súd zbaviť možnosti obrátiť sa na Súdny dvor s otázkami výkladu práva Únie, ktorého sa také právne posúdenie týka. Tento súd musí totiž mať možnosť predložiť Súdnemu dvoru otázky, ktoré mu robia starosti, ak sa domnieva, že právne posúdenie súdom vyššieho stupňa by ho mohlo viesť k vyhláseniu rozsudku, ktorý by bol v rozpore s právom Únie.

Ten istý názor prostredníctvom rozsudku sp. zn. C-416/10 z 15. januára 2013 vo veci účastníkov Križan a spol. v. Slovenská inšpekcia životného prostredia Súdny dvor (viď jeho 71. odsek) rozšíril aj na viazanosť rozhodnutím ústavného súdu.

47. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej na účely rozsudku len „ESLP“) uznal prostredníctvom rozsudku Zielinski, Pradal, Gonzales a ďalší v. Francúzsko (sťažnosti č. 24846/94 a č. 34165/96 až č. 34173/96, bod 59), že rozdiely v súdnych rozhodnutiach sú prirodzene obsiahnuté v každom súdnom systéme, ktorý je založený na existencii viacerých nižších súdov s obmedzenou územnou pôsobnosťou. Avšak na druhej strane úlohou najvyššieho súdu v krajine je práve riešiť protirečivosť rozsudkov nižších súdov.

48. Ďalej ESLP v rozsudku Borovská a Forrai v. Slovensko (sťažnosť č. 48554/10, bod 58) zosumarizoval princípy vo vzťahu k protirečivým rozsudkom vnútroštátnych súdov nasledovne:

- nie je v právomoci ESLP sa zaoberať skutkovými a právnymi nedostatkami u rôznych rozhodnutí vnútroštátnych súdov, a to aj keď boli vydané v obdobných veciach, nakoľko ESLP nezávislosť domácich súdnych orgánov rešpektuje,
- možnosť výskytu rozdielov v súdnych rozhodnutiach sú prirodzene obsiahnuté v každom súdnom systéme, ktorý je založený na existencii viacerých nižších súdov s obmedzenou územnou pôsobnosťou,
- pri porušení práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru ESLP skúma, či existuje, výskyt hlbokých a dlho trvajúcich rozdielov vo vnútroštátnej judikatúre, či vnútroštátny poriadok ponúka mechanizmus na prekonanie týchto rozporností, či tento mechanizmus bol použitý, a ak áno, potom s akým výsledkom,
- pri tom ESLP prihliada na princíp právnej istoty, ktorý je obsiahnutý vo všetkých článkoch Dohovoru a je základnou zložkou právneho štátu,
- princíp právnej istoty okrem iného zaručuje stupeň stability v právnych situáciách a podporuje dôveru verejnosti v súdy; stálosť protirečivých súdnych rozhodnutí môže vytvárať stav právnej neistoty znižujúci dôveru verejnosti v súdny systém, keďže takáto dôvera je jednou zo základných zložiek štátu založeného na vláde práva,
- avšak požiadavky na právnu istotu a ochrany legitímnej dôvery verejnosti samy o sebe nevytvárajú právo na ustálenosť rozhodovacej súdnej praxe; samotný vývoj judikatúry nie je v rozpore s riadnym výkonom spravodlivosti, pretože nesledovanie dynamického a stále sa vyvíjajúceho prístupu by mohlo ohroziť reformy alebo pokrok v spoločnosti.

49. Obdobne aj Ústavný súd sa vyjadril k možnej nejednotnosti judikatúry vrátane Najvyššieho súdu ako aj k možnej jej dôvodnosti na základe kritérií nutnosti túto rozdielnosť v súdnej praxi objektívne a rozumne odôvodniť. V zmysle judikatúry Ústavného súdu (m.m. uznesenie č. k. IV. ÚS 499/2011 - 25 z 22.11.2011) boli tieto otázky riešené nasledovne:

„Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju

nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (IV. ÚS 209/2010, m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre (IV. ÚS 209/2010) v zhode a s poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva konštatoval, že rozdiely v súdnych rozhodnutiach sú prirodzene obsiahnuté v každom súdnom systéme, ktorý je založený na existencii viacerých nižších súdov s obmedzenou územnou pôsobnosťou, ale zároveň zdôraznil, že úlohou najvyššieho súdu je práve usmerňovať tieto protirečivé rozsudky.

Ústavný súd vo vzťahu k okolnostiam tohto prípadu dodáva, že dôveru v určitú rozhodovaciu prax v skutkovo i právne porovnateľných veciach vyvoláva až prezentovaná rozhodovacia prax súdu najvyššej inštancie, ktorá sa ustálila po určitú dobu, a nie ojedinelé rozhodnutie súdu. Požiadavka právnej istoty taktiež automaticky neznamená, že sa judikatúra najmä najvyššieho súdu nemôže vyvíjať, resp. že v prípade, ak je prijaté ojedinelé rozhodnutie, vybočujúce z doterajšej línie rozhodovacej praxe, sa konajúci súd nemôže vrátiť na pôvodnú líniu rozhodovacej činnosti.“

50. Obdobne aj judikoval Ústavný súd Českej republiky, keď zdôraznil, že súdne rozhodnutie má črty justičnej svojvôle, a ako takéto môže byť protiústavné, pokiaľ sa všeobecné súdy odchyľia od ustálenej súdnej praxe bez toho, aby dostatočným spôsobom objasnili dôvody, pre ktoré doterajšiu ustálenú rozhodovaciu prax odmietajú. Prijatie takého rozhodnutia, ktorým by bola všeobecným súdom bez akejkoľvek argumentácie odmietnutá ustálená judikatúra, je možné takýto postup súdu považovať ako vybočenie z rámca pravidiel riadneho a spravodlivého procesu v zmysle čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (m.m. nález sp. zn. III. ÚS 470/1997 z 25.11.1999).

51. Nad rámec uvedených argumentov Súdneho dvora a ústavných súdov konajúci senát poukazuje na mnohé súdne rozhodnutia pri prieskume zákonnosti odvolacích daňových orgánov, ktoré pravidelne predlžovali lehoty pri platobných podmienkach v oblasti vyrubovania nedoplatkov na daniach, napríklad keď odvolací orgán predlžoval lehotu uvedenú v prvostupňovom rozhodnutí s odôvodnením, že táto už počas odvolacieho konania uplynula a z uvedeného dôvodu by nebolo ju možné po právoplatnosti rozhodnutia zrealizovať.

Takúto prax napríklad prostredníctvom nálezu sp. zn. III. ÚS 283/2010 zo dňa 27. októbra 2010 Ústavný súd akceptoval nasledovne, že :

„Pokiaľ ide o tretiu námietku sťažovateľa o porušení jeho práv tým, že rozhodnutia správcu dane aj rozhodnutia daňového riaditeľstva obsahovali totožný, a teda duplicitný výrok na plnenie - zaplatenie rozdielu DPH, s touto sa ústavný súd nestotožnil.

Podľa názoru ústavného súdu sa najvyšší súd s predmetnou námietkou sťažovateľa relevantným spôsobom vysporiadal, a to tým, že porovnal výroky rozhodnutí správcu dane a daňového riaditeľstva, pričom konštatoval, že ide o obsahovo totožné výroky s rovnakou lehotou na plnenie, na ten istý účet správcu dane s uvedením totožného variabilného symbolu a konštantného symbolu. Jediný rozdiel v uvedených výrokoch spočíval (samozrejme, okrem sumy rozdielu dane) v označení právnej skutočnosti určujúcej začiatok plynutia lehoty splatnosti. Na tomto mieste najvyšší súd argumentoval zásadou jednoty daňového konania, pričom zároveň konštatoval, že uvedením výroku na plnenie popri výroku o potvrdení prvostupňového rozhodnutia v rozhodnutiach daňového riaditeľstva mal žalovaný na mysli len spresnenie uloženej povinnosti, čo podľa názoru najvyššieho súdu nemôže byť na ujmu vykonateľnosti rozhodnutia.

Podľa § 48 ods. 5 zákona o správe daní odvolací orgán rozhodnutie preskúma s výnimkou podľa odseku 4. Rozhodnutie v odôvodnených prípadoch zmení alebo zruší, inak napadnuté rozhodnutie potvrdí. Odvolací orgán rozhodnutie zruší a vec vráti na ďalšie konanie a rozhodnutie, ak sú na to dôvody. Ak odvolací orgán rozhodnutie zruší a vráti vec na ďalšie konanie a rozhodnutie, správca dane alebo orgán,

ktorého rozhodnutie bolo zrušené, je viazaný právnym názorom odvolacieho orgánu.

Z uvedeného vyplýva, že odvolací orgán - v danom prípade daňové riaditeľstvo mohlo rozhodnúť tak, že napadnuté rozhodnutia správcu dane mohlo potvrdiť, zmeniť alebo zrušiť. Ako vyplýva zo skutkových zistení, daňové riaditeľstvo napadnuté rozhodnutia potvrdilo a k potvrdzujúcemu výroku v konkrétnom rozhodnutí pridalo ďalší, ktorý bol vernou kópiu výroku prvostupňových rozhodnutí až na to, že označenie právnej skutočnosti určujúcej začiatok plynutia lehoty splatnosti bolo rozdielne. Zatiaľ čo správca dane uviedol, že rozdiel DPH je potrebné zaplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, daňové riaditeľstvo vyslovilo, že túto povinnosť musí sťažovateľ splniť do 15 dní od doručenia tohto rozhodnutia.

Podľa názoru ústavného súdu takéto počínanie daňového riaditeľstva nezodpovedá dikcii zákona o správe daní, pretože možnosť spresnenia výroku prvostupňového rozhodnutia tento zákon nerieši. Odvolací orgán môže napadnuté rozhodnutie zmeniť, zrušiť alebo potvrdiť. Aj napriek tomu, že daňové riaditeľstvo zvolilo takýto postup, ústavný súd sa nedomnieva, že by tým došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd konštatuje, že právna skutočnosť, od ktorej sa odvíja splatnosť dane, sa líši len svojím pomenovaním, ale jej podstata a význam je totožný. Totiž právne účinky v okolnostiach daného prípadu spojené jednak s termínom „od právoplatnosti prvostupňového rozhodnutia“, ako aj s termínom „od doručenia druhostupňového rozhodnutia“ sú totožné. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na ustanovenie § 30 ods. 9 zákona o správe daní, podľa ktorého doručené rozhodnutie, proti ktorému nemožno uplatniť riadny opravný prostriedok, je právoplatné.

Z tohto vyplýva, že právoplatnosť rozhodnutí správcu dane, ktorými bola sťažovateľovi uložená povinnosť na plnenie, nastala doručením rozhodnutí daňového riaditeľstva, proti ktorým už nebol prípustný riadny opravný prostriedok a ktorými sa zároveň rozhodlo o potvrdení prvostupňových rozhodnutí.

Ústavný súd je toho názoru, že skutočnosť, že rozhodnutia daňového riaditeľstva obsahovali paralelne potvrdzujúce výroky, ako aj výroky na plnenie obsahovo totožné s výrokmi prvostupňových rozhodnutí správcu dane, je síce akýmsi vybočením z dikcie zákona, ale v konečnom dôsledku nemá taký charakter porušenia zákona, ktorý by viedol ústavný súd k vysloveniu porušenia označených práv. Druhostupňovými rozhodnutiami uložená povinnosť sa tým pre sťažovateľa nemodifikovala a ani nenadobudla iný rozmer. Okrem toho tieto obsahovo totožné, aj keď duplicitné výroky nemôžu ovplyvniť majetkovú sféru sťažovateľa alebo spôsobiť jej zhoršenie. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto námietke sťažovateľa nevyhovel.“

52. Konajúcemu senátu Najvyššieho súdu neunikla ani obdobná prax žalovaného, keď napriek svojmu podnetu na prijatie stanoviska k zjednoteniu rozdielnej judikatúry, tak v mnohých doterajších svojich rozhodnutiach, napríklad aj v tom, ktoré bolo potvrdené rozsudkom Najvyššieho súdu sp. zn. 10Sžp/2/2013 zo 17. júla 2013, pričom vtedy konajúci senát 10S ani postup žalovaného (č.l. 67), ktorý zmenu rozhodnutia prvostupňového orgánu žalovaného z 21. septembra 2011, ktorým povolil žiadateľovi usmrtiť - zastreliť jedinca medveďa hnedého do konca roku 2011, odôvodňoval tým [a rovnako konal žalovaný aj v mnohých iných, obdobných veciach - poznámka konajúceho súdu], že vzhľadom na dĺžku správnych konaní v roku 2011 by rozhodnutia žalovaného o povolení výnimky v čase právoplatnosti (t.j. v nasledujúcom roku 2012) už nemuseli byť v praxi vykonateľné z dôvodu, že lehota na vykonanie odstrelu by mohla byť nerealizovateľná, tak mu nevytkol nezákonnosť takéhoto postupu žalovaného, ktorú samotný žalovaný teraz spochybňuje.

V súvislosti s uvedeným žalovaný vo svojich argumentáciách často poukazoval na stanovisko Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, ktoré uvedený orgán ochrany prírody vypracoval na žiadosť žalovaného, a ďalej žalovaný vtedy argumentoval, že nakoľko zmena výroku sa netýkala skutkovej a vecnej stránky konania, ale spočívala len v určení novej lehoty na vykonanie rozhodnutia, nebol druhostupňový orgán viazaný povinnosťou doplniť dokazovanie o ďalšie skutočnosti.

53. Vo vzťahu k záväznosti stanoviska na zjednocovanie odlišnej judikatúry odborná literatúra (napríklad Kühn, Bobek, Poláček : Judikatura a právní argumentace, Auditorium, Praha 2006 alebo Výklický: tentokrát o předvídatelnosti, Soudce 5/2004) tiež naznačuje, že proces vydávania stanovísk osobitným útvarom súdu nie je legitímnym sudcovským vyjadrovaním sa k právnej otázke tvoriacej

predmet konkrétneho sporu pri poskytovaní súdnej ochrany v zmysle čl. 46 a nasl. ústavy, ale naopak ide učebnicovým spôsobom o pokus zaujatia kolektívneho postoja k abstraktnému problému, t.j. sú vydávané nezávisle na ukončenom (ex tunc) alebo prebiehajúcom (ex nunc) súdnom konaní. Uvedený postup potom prechádza do oblasti právnej vedy, avšak právne názory odhlasované väčšinou kolégia majú privilegované postavenie so silnými centralistickými, resp. centralizujúcimi prvkami. Niektorí autori (Kühn, Stanoviska Nejvyšších soudů: Specifikum středoevropské právní kultury nebo komunistické reziduum?, Jurisprudence 4/2005) dokonca prirovnávajú zjednocovaciu činnosť kolégia k schôdzovej justícii, ktorej dôsledkom je narušanie ústavne zakotvenej delby moci.

Oproti tomu sa uvedenej odbornej literatúre ako ústavne konformnejšie javí podpora odbornej (vedeckej) diskusie a následne udržateľné právne závery vyplývajúce z tejto diskusie zohľadniť v ďalšej rozhodovacej praxi ako možný a prípustný vývoj judikatúry v zmysle záverov ESJP (viď bod č. 48). Aby takýto proces mohol byť v správnom súdnictve legítimný, nemalo by ísť o dosiahnutie vopred zamýšľaného cieľa orgánmi verejnej správy formou monopolizácie výkladu zákonov, ale východiskom je prevažne sa stotožnenie odbornej verejnosti s argumentáciou predovšetkým všeobecných súdov.

54. Obdobný záver je podporovaný ústavou ako aj zákonom. Z čl. 142 ods. 2 vyplýva záver, že súdna moc v rozhodovacom procese, t.j. pri napĺňaní obsahu ústavného práva na súdnu ochranu, sa personálne vykonáva prostredníctvom úradných osôb konajúcich ako samosudcovia alebo zoskupené do senátov. Výkon súdnej moci mimo tieto súdne telesá nepozná a preto vzhľadom na čl. 2 ods. 2 ústavy je nutné zdôrazniť, že kolégia alebo plénum súdu nie sú oprávnené vykonávať v individualizovaných sporoch rozhodovaciu súdnu moc a preto je nutné na ne nazeráť ako na mimorozhodovacie súdne telesá s odporúčacou právomocou, pričom riadne vykonané odôvodnenie právneho problému by malo slúžiť ako návod na ďalšiu rozhodovaciu činnosť dotknutých súdov.

Podľa čl. 142 ods. 2 ústavy súdy rozhodujú v senátoch, ak zákon neustanoví, že vo veci rozhoduje jediný sudca. Zákon ustanoví, kedy sa na rozhodovaní senátu zúčastňujú aj prísediaci sudcovia z radov občanov a v ktorých veciach môže rozhodnúť aj zamestnanec súdu poverený sudcom. Proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

Podľa § 11 ods. 3 zák. č. 757/2004 Z.z. súdy rozhodujú v senátoch, ak zákon neustanoví, že vo veci rozhoduje jediný sudca (ďalej len "samosudca") alebo predseda senátu.

Podľa § 8 ods. 3 zák. č. 757/2004 Z.z. Najvyšší súd dbá o jednotný výklad a jednotné používanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov vlastnou rozhodovacou činnosťou a tým, že prijíma stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov a zverejňuje právoplatné súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovisk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

Podľa § 21 ods. 3 písm. a) zák. č. 757/2004 Z.z. kolégium najvyššieho súdu najmä na návrh predsedu kolégia, predsedu najvyššieho súdu alebo ministra prijíma stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, ak došlo k výkladovým rozdielnostiam v právoplatných rozhodnutiach senátov toho istého kolégia.

55. Navyše zjednocovacia činnosť prebieha na podnet jedného z účastníkov (predovšetkým štatutárneho orgánu ústredného orgánu verejnej správy), ktorý je nespokojný s výsledkami opačne rozhodujúceho súdneho telesa, t.j. senátu, ktorý jeho právnu argumentáciu neakceptoval, a preto ju ďalej vo forme nelegitímneho opravného prostriedku predostiera všetkým členom kolégia na zaujatie abstraktného stanoviska, veľakrát aj za svojej osobnej prítomnosti, zatiaľ čo prítomnosť protistrany sa nezabezpečuje.

Za tejto situácie, kedy jednotliví členovia kolégia sú s obsahom konkrétneho spisu oboznamovaní sprostredkovaním a čiastkovo osobou predsedajúcou kolégiu a v krátkosti aj prostredníctvom argumentácie vyslovenej prítomnými členmi senátu, ktorých rozhodnutie (rozhodnutia) sú navrhovateľom zjednocovacieho procesu označované ako vybočenie z ustálenej judikatúry, je dosiahnuté stanovisko prostredníctvom hlasovania väčšiny členov kolégia s písomným odôvodnením, ktoré nespĺňa kritériá kladené na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, prinajmenej problematicky záväzné pre stanoviskom dotknutý senát, u ktorého navyše jeho členovia hlasovali proti prijatiu tohto stanoviska a ich nesúhlasné argumenty neboli v celosti ani priložené k stanovisku.

V súvislosti s uvedeným musí konajúci senát zdôrazniť, že na zasadnutí kolégia prítomní členovia senátu

1S od počiatku poukazovali na nedostatky navrhovaného textu stanoviska, a to najmä na jeho rozpor so zásadou eurokonformného výkladu slovenského právneho poriadku a Aarhuského dohovoru.

56. Takisto aj ich namietaným argumentom bolo aj to, že navrhovateľom v jeho podnete kladne označený rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 10Sžp/6/2013 vychádzal z nepotvrdeného predpokladu, že k realizácii ním preskúmaného rozhodnutia (viď bod č. 31) vzhľadom na neprávoplatnosť (a tým aj nevykonateľnosť) zo strany žiadateľa nemohlo dôjsť, čo sa však v tejto veci, vzhľadom na zistené skutočnosti (viď najmä body č. 12 a 15) preukázalo, ako nepodložený záver.

Práve uvedená rozdielnosť vychádzajúca z neúplného zistenia skutkového stavu relevantného pre aplikáciu práva na prijatie záväzného právneho názoru, ktorá bola zavíšená právnym názorom, napriek hore citovanej judikatúre Súdneho dvora, že žalobcovi pri uplatňovaní jeho objektívneho práva na ochranu životného prostredia sa nepriznáva aktívna legitímácia na podanie žaloby, tak takéto uprednostnenie záverov obsiahnutých v stanovisku z 24. júna 2014, je v rozpore s požiadavkou judikatúry Súdneho dvora na úplné zabezpečenie dosiahnutia cieľov sledovaných článkom 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru ako aj s cieľom účinnej súdnej ochrany práv poskytovaných právom Únie (viď bod č. 38).

57. Za týchto okolností si v prejednávanej nemôže konať senát Najvyššieho súdu prijať názor vyjadrený v stanovisku z 24. júna 2014, že správny orgán bez poskytnutia adekvátnej právnej ochrany iba jednoducho zastaví rozkladové konanie.

58. Čo sa týka právnych záverov žalovaného, tak z nich jednoznačne vyplýva, že pojem „dôvod na konanie“ stotožnil s jednou podmienkou vyslovenou vo výrokovej časti povolenia, t.j. s časovým obmedzením výnimky. Avšak dôvodom na konanie žalovaného správneho orgánu je predovšetkým žiadosť žiadateľa o povolení výnimky, o ktorej právnej oprávnenosti je žalovaný povinný rozhodnúť, a to vo svetle argumentov druhého účastníka, t.j. žalobcu.

Vzhľadom na závery vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora a z citovaných nálezov Ústavného súdu, iba samotný úhyn chráneného živočícha nenaplnia pojem „odpadnutie dôvodu na konanie“, ale je nutné prihliadnuť aj k záujmu sledovanému druhou stranou, t.j. žalobcom a jeho uplatňovaným, t.j. nesúhlasným stanoviskom k zastaveniu konania o povolení výnimky bez rozhodnutia o dotknutom a neprávoplatnom prvostupňovom rozhodnutí, kde sleduje jeho zrušenie. Za týchto okolností je požiadavka na nové konanie opodstatnená a nie iba neefektívna.

V.

59. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu a stanoviska žalovaného ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v hore citovaných rozhodnutiach, najmä sp. zn. 1Sžp/3/2011 ako aj sp. zn. 1Sžp/6/2013, popříkade 1Sžp/1/2010, pri ktorých Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa pri rešpektovaní princípu eurokonformného výkladu a dodržaniu zásady komunitárnej lojality od nich odchýlil, a súčasne s odôvodnením, prečo nemohol rešpektovať právne názory obsiahnuté v rozsudku sp. zn. 10Sžp/6/2014 a v stanovisku z 24. júna 2014, rozhodol s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. s oznámením termínu vyhlásenia rozsudku postupom podľa § 156 ods. 1 a 3 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Bude preto úlohou žalovaného v ďalšom konaní riadiť sa vyslovenými právnymi názormi odvolacieho súdu a na tom základe rozhodnúť o podanom rozklade.

60. O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešný žalobca má právo na náhradu trov tohto konania, čo v tomto súdnom prieskume nastalo. Podmienkou pre priznanie náhrady trov právneho zastúpenia je ich doloženie do spisu počas konania alebo dovychýšenie v 3 - dňovej lehote po vyhlásení rozsudku. V prípade iných trov konania úspešného žalobcu mu súd prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia.

Nakoľko právna zástupkyňa žalobcu výšku uplatňovanej náhrady trov konania (viď záver žaloby) v

zákonnej lehote nižšie uvedeným zákonným postupom nevyčísliť a konajúcemu súdu žiadne iné nároky zo súdneho spisu nie sú zrejmé, požadovanú náhradu trov konania jej nepriznal.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Podľa § 151 ods. 2 O.s.p. platí, že ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

61. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava práv týkajúcich sa ochrany životného prostredia je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), charakter konania si nepredurčoval požiadavku nutnosti v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).